

انقلاب اسلامی، دین و مدیریت کشور

گفت‌وگو با: قوامی

کیهان، ش ۱۹۳۸۶، ۱۳۸۸/۳/۲۵

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، در رأس حاکمیت کشور، فقیه جامع الشرایط قرار گرفت و رهبری انقلاب و مردم در پی آن بودند که احکام اسلامی را در همه شئون کشور اجرا و کاربردی کنند، اما به دلایل متعدد، تاکنون زمینه اجرایی شدن فقه اجتماعی اسلام آن‌چنان که باید و شاید، در عرصه زندگی اداری و اجتماعی انجام نشده است. فقه دانش، شناخت احکام اسلام در خصوص افعال مکلفان است و زندگی مجموعه‌ای از افعال و عملکردها است و لذا فقه شامل تمام ابعاد زندگی فردی و اجتماعی و سازمانی و سیاسی می‌شود. این دانش با مهارت اجتماعی که فن استخراج احکام و روش استنباط آنها را می‌رساند، می‌تواند کلیه احکام اسلام را با ابزار اصول عملیه و قواعد فقهی شناسایی کند و در فقه قاعده‌ای است که هیچ واقعه‌ای خالی از حکم نیست. در گذشته فقه ما، فقه حاکمی نبوده و این هم به خاطر نوع نگرشی بوده است که فقهای ما به حاکمان و حاکمیت‌ها داشته‌اند. فقها نوعاً آنها را مشروع و برحق نمی‌دانستند بلکه غاصب می‌دانستند، لذا فقه را در خدمت آنها قرار نمی‌دادند. در واقع زمینه عمل به فقه اسلامی در بین حاکمان وجود نداشت. دانش فقه، ظرفیت و وسعت و عمق لازم را برای قانونمند نمودن زندگی بشر به شکل و حیاتی و دینی دارد. پس از انقلاب و حاکمیت فقیه، کم‌کم علما به این سمت و سو آمدند که فقه را وارد حکومت کنند. به عبارت دیگر، کاربردی شدن دین در عرصه مدیریت کشور مطرح شد. زمینه هم در اثر انقلاب اسلامی و تشکیل جمهوری اسلامی، برای این کار کاملاً مهیا شده بود. در حقیقت امام خمینی علیه السلام نوع تکامل یافته و طبیعی و تدریجی فقه و فقاہت است. وقتی زندگی ما رنگ فقه نداشته باشد، مشکلات باقی است. با موعظه و تبلیغات نمی‌توان جامعه را اصلاح کرد، نیاز به نظارت و برخورد هم وجود دارد. باید عواقب دنیوی خطا، به سرعت و شدت برای افراد اجرا شود تا جامعه به سمت و سوی آسایش بیشتر حرکت کند. مقررات ما نیز باید مثل نماز که بار ساله وفق دارد، بار ساله وفق داشته باشد. این کار باعث بهتر اجرا شدن فقه می‌شود. فقه را باید در تمام زوایای زندگی فردی و اجتماعی وارد کرد و باید برای این کار رساله اداری داشته باشیم. این رساله باید قانونمند شود و توسط ولی فقیه تنفیذ شده و مبنای عمل اجتماعی و سنجش اعمال مردم باشد، از لوازم حاکمیت فقیه، حاکمیت فقه است. اگر سیستم حاکمیت فقه خوب عمل کند، کارها به صورت بهتر انجام می‌شود.

گزارشگر: ابوالفضل حسینی

بازتاب اندیشه ۱۳۹۱/۱۲

۲۱۲
گزارش‌ها